

Luovien sisältöjen käyttö verkossa

Arvonsiirrosta oikeudenmukaiseen toimintaympäristöön

Mikä on
muuttunut

Mitä muutos
tarkoittaa

Teosto

Ongelma

Ratkaisu

Alustapalvelut hallitsevat luovien sisältöjen verkkomarkkinoita

- Alustapalvelut perustuvat ensisijaisesti käyttäjien palveluun lataamaan sisältöön tai olemassa olevien sisältöjen kokoamiseen. Usein palvelut kuitenkin tuovat vain vähän, jos lainkaan, tuloja sisältöjen tekijöille.
- Tästä aiheutuu "arvonsiirtoa" (transfer of value), kun luovien sisältöjen arvo jää alustapalveluille sen sijaan, että se palautuisi tekijöille.
- Arvonsiirto on luonut markkinoille tehottomuutta ja epäoikeudenmukaisuutta. Pidemmällä tähtäimellä tämä uhkaa EU:n kulttuuristen ja luovien alojen markkinoiden elinvoimaisuutta ja digitaalisten sisämarkkinoiden menestystä.

Mikä on
muuttunut

Luovien sisältöjen käyttötapojen muutos

Luova sisältö on verkkomarkkinoiden keskeinen vauhdittaja. Viimeisten 10 vuoden aikana markkinoiden kasvu ja kehitys on johtanut sisältöä kuluttajille tarjoavien palveluiden yhä selvempään jakautumiseen:

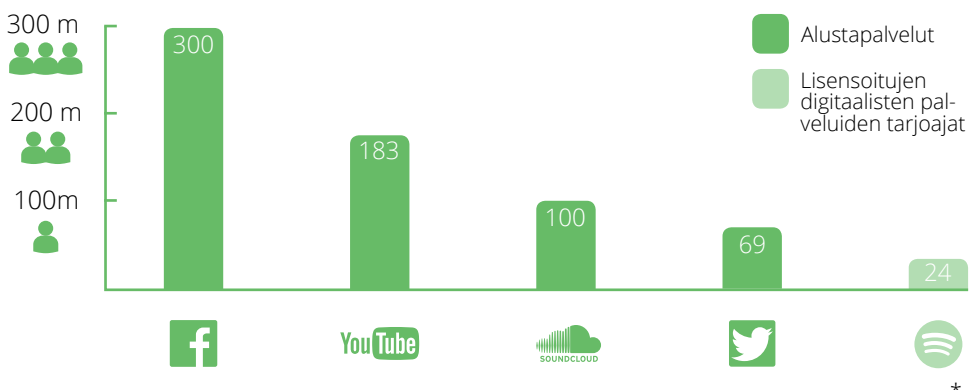
Lisensoidun digitaalisen sisällön tarjoajat, kuten Spotify, Deezer, Netflix ja iTunes, jotka hankkivat oikeudenomistajilta sisällön käyttöoikeuden.

VS

Alustapalvelut, kuten YouTube, TuneIn, Dailymotion ja Facebook, jotka tarjoavat pääsyn koottuun tai käyttäjien palveluun lataamaan sisältöön.

Hallitsevassa asemassa verkkomarkkinoilla ovat **alustapalvelut**.

Aktiivisia eurooppalaisia käyttäjiä v. 2014 (miljoonaa/kk)

*Lähde: Cultural Content in the Online Environment: Analyzing the Value Transfer in Europe, Roland Berger 2015

Mitä
muutos
tarkoittaa

Luovat sisällöt avain- asemassa alustapalveluissa

Alustapalveluiden vaikutusvalta ja hallitsevuus ovat tehneet niistä kuluttajille ensisijaisen kanavan verkkosisällön käyttöön.

Usein niiden liiketoimintamalli perustuu kuluttajien pitämiseen palvelun sisällä mahdollisimman kauan: mahdollisuus löytää, jakaa ja käyttää luovaa sisältöä on kuluttajia houkutteleva ja sitova keskeinen vetovoimatekijä.

Alustojen taloudellinen merkitys on huomattava

Alustapalveluiden kokonaismarkkina-arvoksi Euroopassa arvioidaan noin 22 miljardia euroa.

€22
miljardia

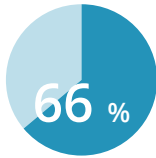
Hakukoneet: 16 140 milj.
Sosiaalinen media: 3 160 milj.
Pilvitalennus: 1 740 milj.
Videoalustat (video ja ääni):
845 milj.
Sisällön kokoajat: 100 milj.
Yhteensä 21 985 milj.

*

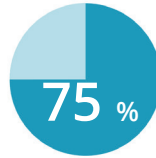
Keskimäärin **23 prosenttia** tästä arvosta liittyy suoraan luovien sisältöjen käyttöön.*

Luovien sisältöjen käyttöön **välittömästi** liittyvän arvon osuus on usein korkea

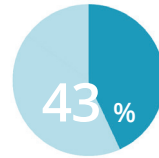
Euroopassa v. 2014

Videoalustat

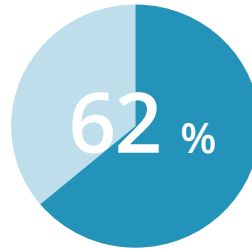

Sisällön kokoajat

Sosiaalinen media *

Luovien sisältöjen **suoran ja epäsuoran** arvon osuus näiden alustojen tuotoista on:

*

Luovien sisältöjen kulutus auttaa näitä palveluita kasvattamaan valta-asemaansa ja suosiotaan.

Tämä johtaa niiden markkina-arvon kohoamiseen silloinkin, kun todelliset tuotot eivät kasva suuriksi.

	Maailmanlaajuiset tuotot	Kasvu	Yrityksen arvo
f	\$ 12.5 mrd	x17.2	\$ 214 mrd
t	\$ 1.4 mrd	x16	\$ 22 mrd
tracks	\$ 0.01 mrd	x5.6	\$ 0.08 mrd
Google	\$ 66 mrd	x4.7	\$ 308 mrd
Dailymotion	\$ 0.08 mrd	x3.9	\$ 0.3 mrd

pyöristetyt luvut, USD

*

*Lähde: Cultural Content in the Online Environment: Analyzing the Value Transfer in Europe, Roland Berger 2015

Ongelma: Luovien sisältöjen aliarvostus verkossa

Monet alustapalvelut houkuttelevat kuluttajia ja hankkivat tuloja tarjoamalla pääsyn luoviin sisältöihin. Tähän liittyy usein sisältöjen järjestämistä, kokoamista ja suosittelemista. Tällöin alustapalvelut kilpailevat samoista kuluttajista ja tuotoista sellaisten palveluiden kanssa, joiden tarjoama sisältö on lisensoitua.

Toisin kuin lisensoidut palvelut, alustapalvelut eivät maksa hyödyntämiensä teosten tekijöille mitään tai maksavat heille liian vähän.

Tällainen toiminta on mahdollista siksi, että EU:n sähkökauppadirektiivin vastuuvapauslausekkeet (safe harbour provisions) ovat epäselviä. Ne eivät huomioi alustapalveluiden toimien tekijänoikeudellista merkitystä.

Tämän seurauksena alustapalvelut väittävät olevansa pelkkiä teknisiä välittäjiä, jotka eivät ole velvollisia

maksamaan korvauksia sisällön tekijöille. Vastuuvapauslausekkeiden soveltaminen tällä tavoin ylittää sen, mitä lainsäätäjä on alun perin tarkoittanut.

Tämä heikentää markkinoiden tehokkuutta, vääristää kilpailua ja alentaa verkossa olevan luovan sisällön yleistä arvoa.

Arvonsiirron seurauksia:

- Sisältöjen tekijöille ei makseta lainkaan tai maksetaan hyvin alhainen korvaus heidän luomiensa sisältöjen merkittävimmästä käyttötavasta Internetissä.
- Laillisesti toimiville yrityksille aiheutuu epäoikeudenmukaista haittaa.
- Kuluttajien mahdollisuudet valita uusia ja innovatiivisia palveluita, jotka myös suorittavat sisältöjen tekijöille asianmukaiset korvaukset, kapenevat.

Ratkaisu

Ratkaisu: tekijänoikeuslain- säädäntöä on tarkistettava

Tekijänoikeudellisten vastuuvapaus- lausekkeiden selventäminen

Tietoyhteiskuntadirektiiviä on täydennettävä seuraavasti:

Alustapalvelut, jotka osallistuvat luovien sisältöjen saattamiseen yleisön saataville, eivät voi vedota sähkökauppa-direktiivin vastuuvapauslausekkeisiin tekijänoikeuksiin liittyvissä toimissaan.

Tähän puuttuminen hyödyttää kaikkia.

- Sisällön tekijät saavat osuuden luomiensa sisältöjen kerryttämistä tuotoista.
- Digitaaliset palveluntarjoajat ja startup-yritykset pääsevät tasavertaiseen kilpailuasemaan.
- Kuluttajat hyötyvät innovaatioista, joita oikeudenmukaisemmilla verkkomarkkinoilla voi syntyä, samalla tietäen, että heidän suosikkiartistinsa ja -tekijänsä saavat asianmukaisen korvauksen.

Euroopan on turvattava kulttuurisen ja luovan alan menestyvä ja elinvoimainen toimintaympäristö, joka tarjoaa tällä hetkellä **7 miljoonaa** työpaikkaa ja tuottaa **4,2 prosenttia EU:n BKT:sta**.*

*Lähde: Creating Growth: Measuring Cultural and Creative Markets in the EU, EY 2014

Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry on aatteellinen ja voittoa tavoittelematon järjestö, joka edustaa 29 000:ta kotimaista ja noin kolmea miljoonaa ulkomaista säveltäjää, sanoittajaa, sovittajaa ja musiikin kustantajaa. Teosto tilitti vuonna 2014 musiikintekijöille ja -kustantajille musiikinkäyttökorvauksia 52,3 miljoonaa euroa.

GESAC on Euroopan unionin, Islannin, Norjan ja Sveitsin 34 suurimman luovien alojen tekijöitä edustavien järjestöjen kattojärjestö. Se edustaa noin miljoonaa luovan alan tekijää ja tekijänoikeuksien haltijaa, jotka toimivat musiikin, audiovisuaalisten teosten, kuvataiteiden, kirjallisuuden ja draaman parissa.

Katri Sipilä

katri.sipila@teosto.fi
Puh. 040 580 3430

Martti Kivistö

martti.kivisto@teosto.fi
Puh. 0400 640 217

Riikka Railimo

riikka.railimo@teosto.fi
Puh. 040 504 3521